

Intervenció arqueològica al carrer de Ginebra, 24 / carrer de l'Atlàntida 1-3 / carrer de Sant Josep 2-4

DISTRICTE DE CIUTAT VELLA
BARCELONA (BARCELONÈS)

Del 22 al 26 de novembre de 2021

Codi: 111/21

Resolucions Generalitat de Catalunya: R/N 470 K121 NB 2021/1-35908

Núria Cabañas Anguita

Mataró, 26 de novembre de 2021

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

SUMARI

1.	SITUACIÓ	4
2.	MARC GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC	4
3.	CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC	7
3.1.	Notícies històriques	7
3.2.	Antecedents arqueològics	8
4.	MOTIVACIÓ	9
5.	FONAMENTS DE DRET	9
6.	METODOLOGIA	9
7.	TREBALLS REALITZATS	10
8.	RESULTATS	10
9.	CONCLUSIONS	13
10.	BIBLIOGRAFIA	14

ANNEX 1. RESOLUCIONS GENERALITAT DE CATALUNYA

ANNEX 2. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

ANNEX 3. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

ANNEX 4. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

FITXA TÈCNICA

Lloc de la intervenció	Carrer de Ginebra, 24 / carrer de l'Atlàntida 1-3 / carrer de Sant Josep 2-4
Població i comarca	Barcelona, el Barcelonès
Jaciment/s arqueològic/s	Barcelona
Coordenades UTM ETRS 89	X: 432195.2 / Y: 4581450.9 X: 432199.9 / Y: 4581434.4 X: 432208.3 / Y: 4581436.9 X: 432203.4 / Y: 4581453.3
Promoció	Barcelona d'Infraestructures Municipals BIM/SA.
Execució obra	Constraula
Execució intervenció	Antequem, SL
Direcció tècnica	Núria Cabañas Anguita
Tipus d'intervenció	Preventiva
Activitat autoritzada	Control i excavació arqueològica
Codi	111/21
Resolucions Generalitat de Catalunya	R/N 470 K121 NB 2021/1-35908
Dates	Del 22 al 26 de novembre de 2021
Resum	Amb motiu de la necessitat de determinar les fonamentacions existents per tal de redactar el Projecte per a la rehabilitació de l'edifici segle XX situat al carrer Atlàntida 1-3 cantonada amb el c. Ginebra al barri de la Barceloneta, al Districte de Ciutat Vella de Barcelona, s'han realitzat tres cales. La intervenció ha permès identificar un mur i fonamentacions relacionades amb l'edifici original construït a mitjans del segle XVIII.
Paraules clau	Mur Edifici contemporani

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

1. SITUACIÓ

La intervenció s'ha situat al carrer de Ginebra, 24 / carrer de l'Atlàntida 1-3 / carrer de Sant Josep 2-4 al Districte de Ciutat Vella de Barcelona (el Barcelonès).

2. MARC GEOGRÀFIC I GEOLÒGIC¹

L'indret on s'ha portat a terme aquesta intervenció arqueològica es troba a la zona litoral de l'anomenat Pla de Barcelona.

Des del punt de vista de la morfologia, és fàcil d'identificar al Barcelonès dues grans unitats encara que amb particularitats: la serra de Collserola i el Pla de Barcelona.

La serra de Collserola, que forma part de la Serralada Litoral, limita al N amb el sector central de la Depressió Prelitoral, o sigui del Vallès. A llevant, la serra comença, sobre el Besòs, al turó de Roquetes (305 m). Més enllà, després del Pas del Rei i el Forat del Vent (o Coll de la Ventosa), per on passava el camí que unia Horta amb les terres de Cerdanyola, baixant per Valldaura, s'eleva el turó de Valldaura (422 m), al sud del qual es troba el coll Serola (la seva importància donà nom a la serra), collada pregona per on travessava la carena la ruta principal de Sant Genís a Sant Cugat, passant per Sant Medir. Després s'aixeca el cim culminant, el Tibidabo (512 m), que abans també s'havia conegut com a Puig Aguilar.

Més enllà, la carena descendeix cap a les terres planes del Llobregat. Cal mencionar que a ambdós extrems de la serra, els passos o colls existents rebin el mateix nom: Finestrelles, sota mateix de Sant Pere Màrtir, que ha donat nom a un petit barri, i Finestrelles, topònim ja citat al segle XI (*"in terminum pugiolo que dicunt Finestrellas"*), sota el turó del seu nom. Al N de Sant Andreu.

Aquesta serralada és composta de licorelles silurianes assentades en un basament granític. La socolada emergeix sovint i aleshores apareixen les clapes de granit, característic de les condicions climàtiques d'aquestes latituds mediterrànies. S'ha de dir també, que pel cantó de Montcada i pel d'Olorda hi ha calcàries devòniques, que forneixen sengles cimiteres importants.

La Serralada Litoral, en aquest sector, és un veritable *horst*. El seu vessant marítim davalla molt més suaument que el vessant septentrional o vallesà, que ho fa amb una certa brusquedat. Pel SE, va baixant fins a arribar a la successió de serrats disposats en línia paral·lela amb la carena principal. Aquests serrats són el Turó de la Peira, en terres d'Horta i Vilapicina; el de la Rovira (261 m), el Turó del Carmel (267 m), el del Puget i el de Monterols (260 m). Aquests turons tenen, en general, una composició litològica anàloga a la de la Serralada, tot i que s'hi troben materials del Triàsic inferior. Entre els serrats i la carena principal de la Serralada, s'obre el gran solc Horta- Bonanova, que fou la gran via antiga de les comunicacions i que ara és l'eix de relació de la part alta de la ciutat. En aquest solc, terraplenat amb argiles i pedruscall de peu de muntanya, només es destaca el llindar dels Penitents o dels Quatre Camins, que actua com a veritable partió d'aigües entre les que van a la riera d'Horta i les que baixen per la riera de Vallcarca.

Pel que fa al Pla de Barcelona, indret on s'ubica l'espai en el qual s'ha dut a terme aquesta intervenció arqueològica, podem dir que es troba obert a la mar, és limitat per la Serralada Litoral i, a migjorn, per la falla que segueix, ran de mar, des de Garraf i el Turó de Montjuïc (173 m), que és el punt més elevat, pels turons dels Ollers, del Tàber, de les Falzies, de la Bota, etc. fins el Turó de Montgat. Més enllà del Besòs, la falla, originada al moment de la fractura del Massís Catalanobalear, dibuixà el que, a grans trets, havia de ser la costa catalana. Per això, el pla

¹ (AD. 1991)

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

inclinat del peu de Collserola és de basament paleozoic i d'estructura tabular, havent estat afectat per tots els moviments orogènics alpins. En el Miocè i el Pliocè, damunt el sòcol paleozoic se sedimentaren dipòsits marins, dels quals són testimonis el seguit de petits turons.

La falla també és visible en el Pla. Si aquest va baixant suaument i d'una manera regular des de Collserola, en el punt de contacte entre la ciutat vella i l'eixample es produeix una ruptura de continuïtat amb la presència d'un salt o esglaó d'uns vint metres, clarament visible en la morfologia urbana: les baixades de Jonqueres, de la Via Laietana, dels carrers de les Moles, d'Astruc, de Jovellanos. És un salt que fou aprofitat per a la defensa, recolzant-hi les muralles, o per l'economia, instal·lant a les Moles diversos molins per aprofitar el sallent. De l'esglaó cap a mar ja no hi ha sòcol de llicorella ni de granit, sinó un mantell al·luvial format per les aportacions de les rieres, dels torrents, dels deltes dels rius veïns i del corrent litoral.

Així, al Pla es poden distingir tres sectors: pla inclinat, pla de baix i turons de ran de mar.

Un primer sector és el pla inclinat, recobert per una heterogènia cobertora sedimentària. Originàriament, les aigües torrencials que baixaven de la serra aportaren diversos materials detrítics damunt el sòcol paleozoic. A causa de les variacions climàtiques (alternança de períodes glacials i interglacials), aquests materials presenten una estratificació ben notable, intercalant-se argiles roges, procedents, de la descomposició de les llicorelles, i crostes calcàries. Damunt, es troba un gruix de sorres d'uns vuit metres de potència, veritable mantell aquífer. Finalment, en certs indrets, apareix un pedruscall mesclat amb argila que, en d'altres indrets, és substituït per un llim groguenc d'origen eòlic, conegut com el nom de *loess*, aportat en els períodes interglacials, secs i ventosos, de mar molt més llunyana.

El pla de baix ocupa l'espai comprès entre l'esglaó citat anteriorment i la mar. És en aquest sector, concretament, on s'ha portat a terme aquesta intervenció arqueològica.

En aquest sector hi dominen materials al·luvials més fins aportats per rieres, torrents i les aigües d'escorrentiu que baixen de la serra i, també, pels corrents marins. Com és característic d'una bona part de la costa mediterrània, en aquest sector del pla es formaren maresmes i estanys.

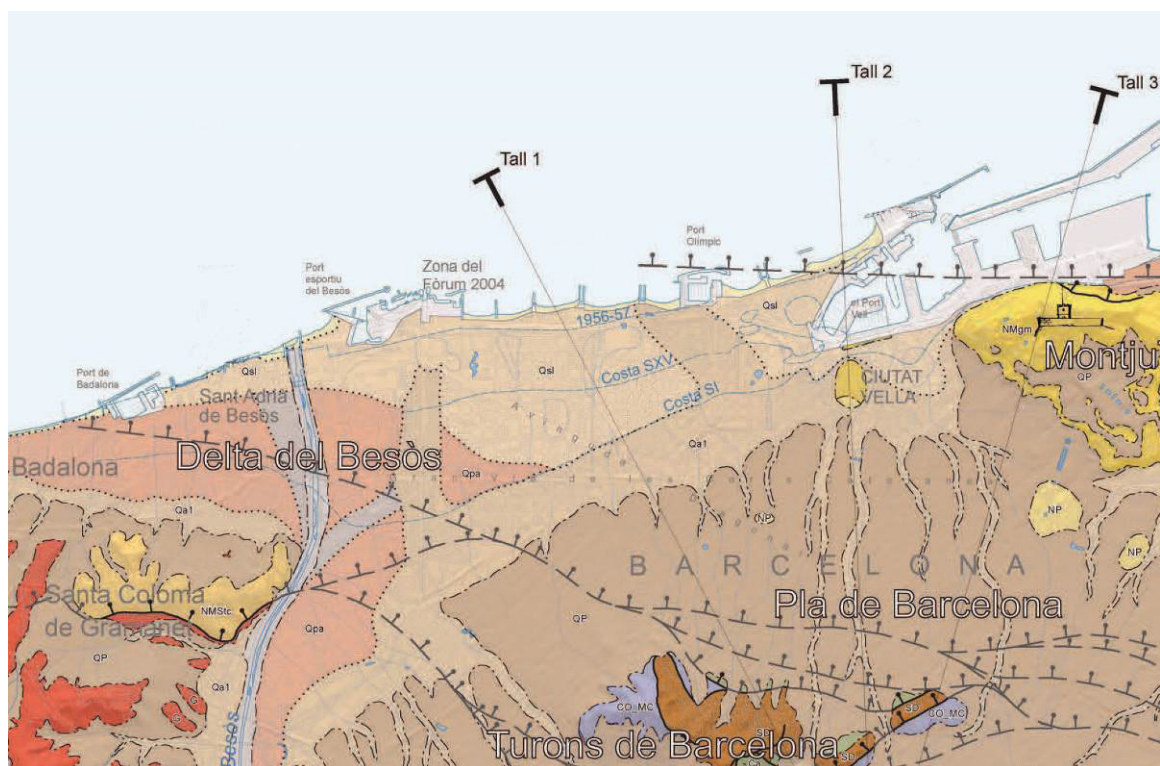
Com que, històricament, la terra guanyà espai a la mar, moltes d'aquestes albuferes i estanys anaren desapareixent, sobretot per l'acció antròpica. Malgrat la seva desaparició, la seva presència arribà a temps no gaire reculats, i molts d'ells han continuat vius en els topònims actuals. Per això, es troba en el sector de marina de Provençals, Banyols, conjunt d'estanys en les terres que presidia l'antic monestir de Santa Eulàlia del Camp, que es trobava per l'indret de l'actual Passeig de Lluís Companys o saló de Sant Joan, cap al Portal Nou; la Llavinera, estanys malsans, que es trobaven pel cantó de mar de Sant Martí; la Llacuna i la Llanera, o *Lacunaria*, que es troba citada, també, pel cantó del Llobregat, com a *Estanno Lanariae*; el ja tant esmentat *stagnu de Porto*, a la barriada de Port; l'estany del Cagalell, i tants d'altres.

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

Evolució de la costa a la zona del Poblenou. Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

Dels turons de ran de mar podem dir que es formaren en plegar-se els dipòsits marins que, en el Miocè i el Pliocè, s'havien sedimentat sobre el sòcol paleozoic. El més destacat és la muntanya de Montjuïc, inaccessible des del cantó de mar, vigia de la ciutat, possiblement lloc del seu primer emplaçament i fornidora dels materials amb els quals es bastí una bona part dels edificis monumentals de Barcelona. Dels altres turons, l'ús industrial, com en el cas del turó dels Ollers, pel sector dels carrers d'Escudellers i Nou de Sant Francesc, n'esborraren la presència, i d'altres quedaren dissimulats o submergits per l'urbanisme posterior (el Tàber, des de l'època romana; les Falzies, on s'aixeca la Llotja, la punta del Convent, el Molinar, la Bota, etc.). Des de l'època romana ençà, la costa del Pla de Barcelona ha anat guanyant terreny a la mar, sobretot a causa dels arrossegaments del Besòs, que s'han afegit als que porta el corrent marí tangencial a la costa, el qual erosiona constantment les terres del Maresme.

Són aquests materials els que anaren reblint els estanys i les albuferes abans citats i els que convertiren els turons de les illetes, primer, en *tomboli*, i després, els deixaren en terra ferma. Són aquests materials els que s'acumularen darrere l'escullera feta per a protegir el nou port i que arribaren a formar l'emplaçament de l'actual Barceloneta.

Finalment, l'acció dels corrents de la mar, arrossegant els materials detrítics, terraplenant badies i albuferes, ha ajudat a conferir a la costa del Pla de Barcelona, el seu aspecte rectilini, sense entrants ni accidents notables.

L'indret on s'ha portat a terme aquesta intervenció arqueològica es troba a la zona litoral de l'anomenat Pla de Barcelona. Aquesta és la gran unitat morfològica que, juntament amb la Serralada de Collserola, conformen la comarca del Barcelonès.

El Pla de Barcelona està comprès entre els rius Llobregat i Besòs. Està obert al mar a llevant, limitat per la Serralada de Collserola a ponent i, a migjorn, per la falla que segueix, ran de mar, des del Garraf i el turó de Montjuïc fins el turó de Montgat, més enllà del Besòs.

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4
(codi: 111/21)
Barcelona, el Barcelonès

El Pla es pot dividir en tres sectors: pla inclinat, turons arran de mar i el pla de baix que correspondria a la zona compresa entre l'esglaó que formen aquests turons i el mar.

La falla originada al moment de la fractura del massís Catalano-Balear, dibuixà el que, a grans trets, havia de ser la costa catalana. Per això, el pla inclinat de peu de Collserola és de basament paleozoic i d'estructura tabular, havent estat afectada per tots els moviments orogènics alpins.

En definitiva, podem dir que aquest indret, on s'ha realitzat la intervenció s'assenta sobre una plana quaternària.

3. CONTEXT HISTÒRIC I ARQUEOLÒGIC

3.1. Notícies històriques²

Els orígens del barri de la Barceloneta es troben estretament lligats al port. El sòl actual de la Barceloneta s'anà formant lentament a partir del primer dic construït cap a mitjan del segle XIV i del primer port creat el 1687, que juntament amb l'illot de Maians (on posteriorment hi hagué l'antiga Duana) serví per a fixar les sorres aportades per la mar procedents del corrent marí que segueix la costa de nord a sud. Així, ja a principis del segle XVIII ja s'havia format una bona part del terreny que actualment ocupa el barri.

La ciutat de Barcelona va experimentar canvis a nivell polític i socioeconòmic durant la segona meitat del segle XVIII que expliquen la creació sobre aquest sorral de la població de la Barceloneta. Convertida la ciutat en plaça forta, s'aixecà la fortalesa de la Ciutadella sobre una part de l'enderrocat barri de la Ribera. Així, l'any 1753 es construí el nou barri tant per organitzar els voltants del port com per resoldre els problemes d'habitatge que tenia la ciutat.

El nou barri fou obra de l'enginyer militar Juan Martín Cermeño. El segon terç del segle XIX fou una època d'importants canvis. Amb el procés d'industrialització s'instal·laren importants indústries metal·lúrgiques i mecàniques: els Tallers Nou Vulcà el 1836, els Gasòmetres el 1840, la Maquinista Terrestre i Marítima l'any 1856, els Tallers Alexander el 1849 i els Tallers Escuder el 1872. La fàbrica més important fou la Maquinista dedicada a la construcció d'estructures metàl·liques per a mercats i ponts, com també material ferroviari i per a navegació fins l'any 1963 que tancà. Totes les instal·lacions industrials es van edificar a l'extrem nord del barri que impedí durant molts anys l'expansió de la Barceloneta cap al Poblenou. Les obres olímpiques trencaren definitivament aquella incomunicació i avui són equipaments i habitatges.

L'espai residencial conservà la trama urbana original i anà creixent horitzontalment amb bandes paral·leles a la platja mantenint-se el mòdul i el tipus d'edificació establert al moment de la creació del barri, atès que fins el 1859 continuà sobre la Barceloneta la jurisdicció militar.

Cap a la fi del segle XIX, amb la urbanització del sector d'hortes de la part del N, les hortes d'en Gurri de l'antiga testamentària del marquès de la Quadra, amb illes de cases del tipus de les de l'Eixample i edificis de decoració modernista, el barri arribà a tenir la superfície actual.

Després de la guerra civil, durant la qual la Barceloneta fou intensament bombardejada³, el barri fou objecte d'obres públiques que, amb pretensions monometal·listes de reconstrucció, crearen l'eix format pel carrer de l'Almirall Cervera i passeig Marítim, com a pantalla, mitjançant edificis pont construïts pel Patronat Municipal de l'Habitatge, que amagaren la degradació urbanística de la resta del barri.

² Extret del web Ajuntament de Barcelona

³ SOLÉ, J.M.; VILLARROYA, J. (1986)

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

El 1978 l'Ajuntament comprà i enderrocà les instal·lacions de La Maquinista, la qual cosa permeté la creació d'equipaments escolars, com també la construcció de 300 habitatges socials, projectats pels arquitectes Bohigas, Mackay i Martorell.

Cooperativa de Consumo Siglo XX⁴

La Sociedad Cooperativa de Consumo Siglo XX es va fundar el 1901 i estava gestionada per associats. Primer va ser una botiga de queviures i també va servir, a través de la quota dels socis, per cobrir malalties o pensions de vellesa i viudetat. Més tard va acollir un forn de pa i un cafè taverna. Amb la República, va canviar de nom, i un dia abans de l'ocupació de Barcelona per part de les forces franquistes, l'edifici va ser destruït per un bombardeig el 1939 durant la Guerra Civil.

Durant els primers anys de la dictadura franquista, una junta rectora va aconseguir un crèdit per a l'adquisició d'un local i per a la posterior reforma d'un nou edifici de tres plantes al carrer Ginebra. L'obra va ser projectada per l'arquitecte Miquel Niubó i Munté, d'estil expressionista i es va inaugurar l'any 1941.

3.2. Antecedents arqueològics

L'indret on s'ha dut a terme la intervenció arqueològica es troba dins d'una àrea de protecció arqueològica, atès que per una banda es té informació de la presència d'un refugi antiaeri (*Refugi núm. 1196 Carrer de Ginebra*⁵) de la Guerra Civil del que només es coneix la seva ubicació aproximada i alguna part del seu recorregut però es desconeix el seu accés, les dimensions i recorregut exacte. Per altra banda, és l'indret on s'ubica l'antiga fàbrica La Maquinista Marítima i Terrestre.

El gener del 2011 es va dur a terme un seguiment arqueològic dels rebaixos de terres d'una rasa perimetral a l'interior de la plaça i una al carrer de la Maquinista per realitzar una nova instal·lació de recollida d'aigües residuals. Durant aquests treballs es van localitzar diverses estructures de fonamentació que podrien estar relacionades amb l'antiga edificació de la fàbrica de la Maquinista. Al carrer de la Maquinista també s'ha identificat una estructura interpretada com a un gran col·lector destinat a la recollida d'aigües residuals.

Al la Plaça del Llagut (2014)⁶ es van efectuar un total de dinou rases a l'interior de la plaça que van permetre recuperar part de les estructures que formaven part de l'antiga caserna d'infanteria que ocupava tant l'espai de l'actual plaça com la dels blocs d'habitatges. Amb la creació del barri de la Barceloneta es van construir dues casernes, una de cavalleria i una altre destinada a la infanteria, amb capacitat per a 1.200 persones cadascuna. Eren un exemple de l'arquitectura militar barroca i es van edificar entre 1765 i 1779, tot seguint les directrius de l'escola d'enginyers francesos. La intervenció va permetre identificar com a part de la caserna els murs que es corresponen amb el mur de façana i els interiors de l'edifici, ja que s'havien conservat alguns testimonis planimètrics on van poder observar-se tant la planta com l'alçat. També es van trobar murs i paviments associats que podien correspondre a la darrera fase d'ús de la caserna, poc abans del seu enderroc el 1939.

Al Carrer de la Maquinista, 1-29 (2014)⁷, arran del seguiment d'unes obres de millora de pavimentació i col·locació de serveis, es van poder documentar les restes d'un soterrani que tenien una cronologia del segle XVIII, moment de construcció del nou barri de la Barceloneta, que havia de resoldre els problemes d'habitatge que Barcelona patia des de la construcció de la fortalesa de la Ciutadella. També va documentar-se part de la xarxa de clavegueram del carrer de la Maquinista. Per la tipologia del col·lector -parets molt amples i quasi tocant al nivell d'ús- es

⁴ Extret de La Vanguarda. (26/11/2017)

⁵ La Ciutat dels Refugis (https://ajuntament.barcelona.cat/arqueologiabarcelona/refugis/ca/?s_id=302)

⁶ Carta Arqueològica de Barcelona (<http://cartaarqueologica.bcn.cat/3723>)

⁷ Carta Arqueològica de Barcelona (<http://cartaarqueologica.bcn.cat/3719>)

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

va considerar coetani a la fàbrica La Maquinista, és a dir, des de mitjan segle XIX a segle XX. Per la mateixa zona també hi passaven els rail per al transport de mercaderies a l'interior i exterior de la fàbrica.

4. MOTIVACIÓ

La intervenció arqueològica ve motivada per l'excavació de diversos sondeigs al subsol amb l'objectiu de determinar el tipus de fonamentació de l'edifici actual i poder projectar les fonamentacions més adients a l'hora de redactar el **"Projecte per a la rehabilitació de l'edifici segle XX situat al carrer Atlàntida 1-3 cantonada amb el c. Ginebra al barri de la Barceloneta, al Districte de Ciutat Vella"**.

5. FONAMENTS DE DRET

- Llei 9/1993 30 de setembre del Patrimoni Cultural Català (DOGC 1807 de l'11 d'octubre de 1993).
- Decret 78/2002 de 5 de març del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC 3594 de 13 de març de 2002).

6. METODOLOGIA

Les tasques de documentació arqueològica s'han desenvolupat seguint el mètode de registre de dades proposat per E.C. Harris⁸ i A. Carandini⁹, modificat a partir de la pràctica arqueològica en aquest tipus de jaciment i de les circumstàncies concretes de l'excavació. Es distingeixen i retiren cada un dels diversos nivells i estrats localitzats, d'acord amb criteris estratigràfics, de textura, composició i color. Per el registre objectiu dels elements i estrats que s'exhumen es realitza una numeració correlativa d'aquests denominada Unitat Estratigràfica (UE), que individualitza els uns dels altres i de la qual se'n realitza una fitxa. En aquesta, s'indica la seva ubicació en el context general del jaciment, la descripció i la posició física respecte a la resta d'UE amb què es relaciona així com la seva datació.

S'ha realitzat l'aixecament planimètric dels diferents àmbits d'actuació, tot assenyalant les zones intervingudes, els diferents nivells i restes localitzades, així com també, les plantes generals del jaciment, plantes concretes i seccions que complementin la documentació de cadascuna de les tasques desenvolupades. Els plànols s'han digitalitzat amb el programa AutoCAD 2015.

També s'ha realitzat el corresponent reportatge fotogràfic de tots els treballs realitzats i de cada una de les estructures localitzades per tal de deixar constància dels mateixos.

El material arqueològic s'ha netejat i inventariat segons el plec de condicions tècniques del Projecte d'Intervenció Arqueològica realitzat pel Servei d'Arqueologia de Barcelona.

---

⁸ HARRIS, E. (1991)

⁹ CARANDINI, A. (1997)

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4
(codi: 111/21)
Barcelona, el Barcelonès

7. TREBALLS REALITZATS

Els treballs arqueològics realitzats han consistit en el seguiment arqueològic dels rebaixos de terres realitzats a tres cales que s'han dut a terme a l'edifici de l'anomenada Cooperativa Siglo XX, situat al carrer de l'Atlàntida 1.

Cala 1:

Transcorre paral·lela al mur est de la façana de l'edifici actual, és de planta rectangular, disposada de nord a sud i el límit nord queda a tocar del mur nord de la façana de l'edifici. Presenta una longitud de 1,80 m, una amplada de 0,90 m i una profunditat de 1,50 m.

Cala 2:

Transcorre perpendicular al mur sud de l'edifici actual, està en orientació sud nord i és de planta rectangular. Presenta una longitud de 2,60 m, una amplada de 1,40 m i una profunditat de 1,50 m.

Cala 3:

Transcorre paral·lela al mur oest de la façana de l'edifici actual i és de planta quadrangular. Presenta un costat de 1,10 m de longitud i una profunditat de 0,80 m.

8. RESULTATS

El seguiment arqueològic ens ha permès establir una seqüència estratigràfica bastant homogènia en les tres cales. En primer lloc s'ha identificat el paviment UE 03 corresponent al nivell de circulació actual de rajoles de gres blanques i el corresponent estrat d'anivellament de morter de calç UE 04, conjunt que assoleix una potència de 0,04 m. A continuació s'hi han documentat tres paviments de maons (UE 05, 07 i 09) així com els seus corresponents estrats d'anivellament (UE 06, amb una potència de 0,2 m i UE 08 amb una potència de 0,11 m per als dos primers, i l'estrat UE 10 pel paviment UE 09).

Una vegada extrets tots els paviments, a la cala 1 s'ha documentat l'estrat sorrenc de color blanc UE 10 sense material ceràmic associat, homogeni, poc compacte i amb una potència de 0,85 m, que cobreix dos estrats. A la meitat sud, cobreix l'estrat UE 11, de sorres de color groc amb la mateixa compactació que l'estrat que el cobreix, mentre que a la banda nord s'hi documenta un estrat (UE 12) d'argila de color marró fosc amb abundants restes d'enderroc com fragments de morter, maó i pedra desbastada, que rebleix el retall UE 13, de funció indeterminada. Ambdós estrats presenten una potència documentada d'entre 0,3 i 0,5 m.

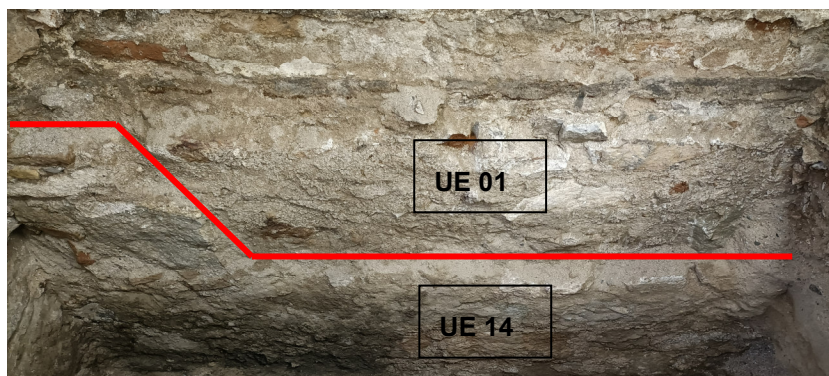
A la banda est de la cala s'observa com el mur de façana UE 01, bastit amb maons lligats amb morter de calç, descansa damunt un segon mur (UE 14) de planta rectangular disposat de nord a sud i visible únicament a l'interior de la cala, bastit de pedres desbastades de mida mitjana lligades amb morter de calç. Molt probablement el mur UE 14 correspongui al mur original de la finca erigida vers el segle XVIII i que durant la reforma de l'edifici a la primera meitat del segle XX, varen aprofitar com a fonamentació de la nova edificació.

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

Vista detall de la cara est de la cala 1.

Estratigràficament, tots els paviments descrits i els corresponents estrats d'anivellament, es lliuren al parament del mur UE 01, mentre que els estrats UE 11 i 12 es lliuren al parament del mur UE 14, fet que els hi proporciona una cronologia *post quem* al segle XVIII.

A la cala 2, un cop extrets els paviments i estrats d'anivellament esmenats amb anterioritat s'hi ha documentat un tram de mur (UE 15) disposat de nord a sud, de planta rectangular, fet de pedres desbastades de mida mitjana lligades amb morter de calç i amb una longitud documentada d'1,40 m, una amplada de 0,60 m i una alçada de 0,60 m. Presenta les mateixes característiques constructives que el mur UE 14 i es troba al centre de la finca, on teòricament s'hi ubicaria el mur mitger que separava les finques del carrer Atlàntida, de les del carrer de Sant Josep previ a la reforma del segle XX, motiu pel que li atribuïm una cronologia vers el segle XVIII.

A la banda oest del mur UE 15 s'hi documenta l'estrat UE 10. Mentre que a la banda est s'hi observa l'estrat UE 17, format principalment per restes de runa, segurament procedent de l'enderroc de l'edifici del segle XVIII per la construcció de la nova edificació a la primera meitat del segle XX.

Val a dir que el mur mitger (UE 22) que separa la finca objecte d'estudi de la finca núm. 6 del carrer de Sant Josep, s'assenta damunt el mur UE 15.

Vista general de la cala 2 on s'observa el mur UE 15

A la cala 3, un cop extrets els paviments i estrats d'anivellament esmenats amb anterioritat s'hi ha documentat la fonamentació de formigó, de planta quadrangular de 0,40 m de costat i 0,60 m de profunditat, que correspon a la fonamentació del pilar UE 18 (0,40 m d'amplada i 3,40 m d'alçada bastit amb totxos lligats amb ciment ràpid) construït durant la reforma de l'any 1941. Aquesta fonamentació està seccionada per la instal·lació de la canonada de ferro UE 20, disposada de nord-oest a sud-est, visible en una longitud d'1,2 m i un diàmetre de 0,4 m.

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

Vista general de la cala 3 on s'observa la canalització UE 20 i la fonamentació UE 19.

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4
(codi: 111/21)
Barcelona, el Barcelonès

9. CONCLUSIONS

Els treballs arqueològics han consistit en el seguiment arqueològic dels rebaixos de terres realitzats a tres cales que s'han dut a terme a l'edifici de l'anomenada *Cooperativa Siglo XX*, situat al carrer de Ginebra, 24, carrer de l'Atlàntida 1-3 i carrer de Sant Josep 2-4, del barri de la Barceloneta al Districte de Ciutat Vella de Barcelona.

Durant el seguiment de l'obertura de les cales ha estat possible documentar diversos elements arqueològics que es poden agrupar en dues fases cronològiques diferenciades.

Del primer moment constructiu trobem els murs UE 14 i UE 15 que s'ubicarien entorn el segle XVIII, moment en que es documenta la urbanització d'aquest espai de la Barceloneta. El primer correspon a la façana de llevant, a tocar del carrer de Sant Josep, mentre que el segon correspon al mur mitger que separava les finques del carrer de Sant Josep de les del carrer de l'Atlàntida.

Posteriorment, durant la reforma de la primera meitat del segle XX projectada per l'arquitecte Miquel Niubó i Munté, i inaugurada l'any 1941, el mur UE 14 es aprofitat com a fonamentació de la nova façana, mentre que el mur UE 15 és desmuntat ja que la nova edificació abraçarà fins a quatre finques eliminant els murs mitgers que les delimitaven. D'aquesta reforma s'han identificat els paviments (UE 03, 05, 07, 09), el pilar UE 18 i la seva fonamentació UE 19, els murs UE 01 i 22 i la canalització UE 20.

Pel què fa al refugi antiaeri núm. 1196, i atès que l'espai excavat és de reduïdes dimensions, no s'ha localitzat cap element que ens permeti determinar-ne la seva existència a l'àmbit d'afectació de l'obra.

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

10. BIBLIOGRAFIA

AD. (1991): Gran geografia comarcal de Catalunya. Barcelonès i Baix Llobregat. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

BELTRÁN, J.; MIRÓ, N. (2008): "Les pipes de Caolí del segle XVII trobades al jaciment de l'antic mercat del Born a Barcelona" dins *Quarhis: Quaderns d'arqueologia i Història de la Ciutat de Barcelona*, núm. 4, pp. 138-157. Museu d'Història de Barcelona. Barcelona.

CABAÑAS, N. Intervenció arqueològica al carrer de la Maquinista, passeig de Salvat Papasseit, 1. Barcelona, el Barcelonès. Alella, març de 2012.

CARANDINI, A. (1997): *Historias de la tierra*. Crítica. Barcelona

GARCIA, R.; FABRA, J. (1995): *Espai i societat a la Barcelona pre-industrial*. Edicions de la Magrana. Barcelona.

HARRIS, E. (1991): *Principios de estratigrafia arqueològica*. Editorial Crítica. Barcelona.

HERVÁS, C.; CAHISA, M. (2003): "Urbanisme de guerra: aspectes sanitaris dels refugis antiaeris (Barcelona, 1936-1939)" dins *Gimbernat: revista catalana d'història de la medicina i de la ciència*. Vol. 39. Universitat de Barcelona: Barcelona.

MARTÍNEZ, F. (2014): *La defensa passiva a Barcelona durant la Guerra Civil: Els refugis antiaeris*.

MIRÓ, I.; DALMAU, M. (2014): "Joan Rovira i Marqués. El cooperativisme obrer i col·lectivista", dins *Valls: Cossetània edicions, 2014*. Col·lecció cooperatives catalanes, 24.

MORENO, V. (2011): "La transformació de Barcelona en el segle XVIII". Sàpiens. Recuperat de <http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2011/07/13/la-transformacio-de-barcelona-en-el-segle-xviii/> (2011).

MORET, L.; BOSCH, M. (2012): "Can Ricart. Casa de les Llengües", dins *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2011*. pp. 35-40. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

PALET, J.M. (1995): *Estudi territorial del Pla de Barcelona: Estructuració i evolució del territori entre l'època íbero-romana i l'altmedieval. Segles II-I aC- X-XI dC*. Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona.

PUJADÓ, J. (1998): *Oblits de rereguarda: els refugis antiaeris a Barcelona (1936-39)*. Abadia de Montserrat.

RIBA, O.; COLOMBO, F. (2009): *Barcelona: La Ciutat Vella i el Poblenou. Assaig de geologia urbana*. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona.

SOLÉ, J.M.; VILLARROYA, J. (1986): *Catalunya sota les bombes (1936- 1939)*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. Barcelona.

Altres fonts

<http://www.bcn.cat>

<http://www.icc.cat>

<http://beteve.cat/societat/cooperativa-segle-xx-barceloneta-ajuntament/>

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

<https://www.lavanguardia.com/local/barcelona/20171126/433218016482/ayuntamiento-barcelona-expropia-la-antigua-cooperativa-siglo-xx-en-la-barceloneta-equipamientos.html> (Data de consulta: desembre de 2020).

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

ANNEX 1. RESOLUCIONS GENERALITAT DE CATALUNYA

Expedient CLT_2021_Exp_Arq002Prev_2548 (R/N 470 K121 NB 2021/1-35908) d'autorització d'una intervenció arqueològica preventiva als carrers Ginebra 24, Atlàntida 1-3, Sant Josep 2-4, de Barcelona (Barcelonès), segons el procediment establert en l'article 14 i següents del Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

Fets

- En data 12 de novembre de 2021 (reg. núm. 9056-117732/2021), el senyor Raimon Salvat Devesa, representant de BIMSA, ha presentat una sol·licitud d'intervenció arqueològica preventiva als carrers Ginebra 24, Atlàntida 1-3, Sant Josep 2-4, Barcelona, Barcelonès sota la direcció de Núria Cabañas Anguita (ANTEQUEM) del 22-26 novembre de 2021.
- En data 17 de novembre de 2021 l'arqueòloga territorial ha emès informe favorable sobre la sol·licitud esmentada.
- En data 18 de novembre de 2021 el Servei d'Arqueologia i Paleontologia proposa autoritzar la intervenció.

Motivació

Pla de cales obres de la Cooperativa Siglo XX

Fonaments de dret

- Article 47 i següents de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807).
- Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic (DOGC núm. 3594).
- Decret 304/2011, de 29 de març, de reestructuració del Departament de Cultura (DOGC núm. 5849, de 31.3.2011); i Resolució CMC/254/2010, de 8 de gener, de delegació de competències de la persona titular de la Direcció General del Patrimoni Cultural en les persones directores dels Serveis Territorials del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació (DOGC núm. 5566, de 12.2.2010).

Resolució

Per tot això, **resolc**:

- Autoritzar** una intervenció arqueològica preventiva d'acord amb les dades i condicions següents:

Lloc de la intervenció: Ginebra 24, Atlàntida 1-3, Sant Josep 2-4 de Barcelona (Barcelonès).

Persona o institució autoritzada: BIMSA

Direcció de la intervenció: Núria Cabañas Anguita (ANTEQUEM)

Activitat autoritzada: Control i excavació.

Termini de realització: del 22 al 26 de novembre de 2021.

Lloc de dipòsit provisional de les restes: Arxiu arqueològic del Museu d'Història de Barcelona (carrer F, 22, 08040 Barcelona).

Plaça Salvador Seguí, 1-9
08001 Barcelona
Telèfon 933 63 28 70

1

Doc. original signat per:
Andreu Felip Ventura
19/11/2021

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0QCL2TM9HGBUDK7ZMR5BFSW1KJNKBYX8

Data creació còpia:
19/11/2021 17:51:34

Data caducitat còpia:
19/11/2024 00:00:00

Pàgina 1 de 2

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Serveis Territorials a Barcelona

La intervenció arqueològica autoritzada haurà de ser realitzada en els termes descrits en la documentació presentada per a la tramitació de l'expedient i d'acord amb les disposicions de la Llei 9/1993, del patrimoni cultural català, i del Decret 78/2002, del reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

El termini de dos anys previst per a la presentació de la memòria, s'entendrà que comença a comptar a partir del dia en què ha finalitzat la intervenció.

2. **Notificar** aquesta resolució, que no exhaureix la via administrativa, a la persona o entitat interessada i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs d'alçada davant la consellera de Cultura, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació.

Notificar, així mateix, aquesta resolució a l'ajuntament del municipi afectat, i comunicar-li que contra aquesta pot interposar-hi recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la recepció d'aquesta notificació. Potestativament, dins el mateix termini, podrà efectuar el requeriment previ previst a l'article 44 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa.

P.d. Resolució CMC/254/2010, DOGC 12.2.2010
El director

Andreu Felip i Ventura

Plaça Salvador Seguí, 1-9
08001 Barcelona
Telèfon 933 63 28 70

2

	Doc. original signat per: Andreu Felip Ventura 19/11/2021	Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la integritat d'aquest document a l'adreça web csv.gencat.cat	Data creació còpia: 19/11/2021 17:51:34
		Original electrònic / Còpia electrònica autèntica	Data caducitat còpia: 19/11/2024 00:00:00
		CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ	Pàgina 2 de 2
			
		0QCL2TM9HGBUDK7ZMR5BFSW1KJNKBYX8	

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

ANNEX 2. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

1. Vista general façana de l'edifici

2. Vista general de l'interior de l'edifici

3. Inici dels treballs a la cala 1.

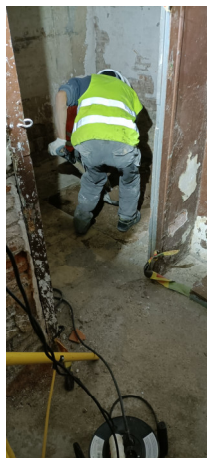
4. Vista general de la cala 1 amb paviment UE 07

5. Estructura de funció indeterminada UE 12 a cala 1.

6. Vista general de cota final de Cala 1

7. Inici de treballs a cala 2.

8. Vista general de cala 2 amb paviment UE 09.

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

9. Vista general de la cala 2 i del mur UE 15.

10. Vista general de cota final de Cala 2

11. Inici dels treballs a la cala 3

12. Vista general de cala 3 i estrat d'anivellament UE 04.

13. Fonamentació UE 19 a la cala 3

14. Cota final de cala 3 on s'observa fonamentació UE 19 i canalització UE 20

15. Foto general de seqüència estratigràfic del paviments i estrats d'anivellament contemporanis.

16. Foto detall de seqüència estratigràfic del paviments i estrats d'anivellament contemporanis

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

ANNEX 3. FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
1	Cala 1	Estructura

DESCRIPCIÓ
Estructura de planta rectangular en orientació sud nord feta de maons lligats amb morter de calç.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	14, 22
Se li recolza	03,05,07,09
Es lliura	
Se li lliura	04,06,08
Solidari de	02

INTERPRETACIÓ	
Mur de façana est de l'edifici contemporani	
Cronologia	1941
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
2	Cala 1	Estructura

DESCRIPCIÓ
Estructura de planta rectangular en orientació est oest feta de maons lligats amb morter de calç

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	03,05,07,09,12
Es lliura	
Se li lliura	04,06,08,10
Solidari de	01

INTERPRETACIÓ	
Mur de façana nord de l'edifici contemporani	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
3	Cala 1	Estructura

DESCRIPCIÓ
Paviment contemporani de rajoles de gres blanques de 30 x 30 cm lligades amb ciment ràpid i disposades en pla a junt seguit.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	4
Cobert per	
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	1,2, 18, 22
Se li recolza	
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Nivell de circulació	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
4	Cala 1	Estrat

DESCRIPCIÓ
Estrat de morter de calç amb una potència de 0,05 m

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	5
Cobert per	3
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	
Es lliura	1, 2
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Estrat d'anivellament	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
5	Cala 1	Estructura

DESCRIPCIÓ
Paviment contemporani de rajoles grises de 30 x 30 cm lligades amb ciment ràpid i disposades en pla a junt seguit.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	06, 19
Cobert per	04
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	01,02, 18, 22
Se li recolza	
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Nivell de circulació	
Cronologia	Contemporani
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
6	Cala 1	Estrat

DESCRIPCIÓ
Estrat heterogeni, amb restes de material constructiu, pedres, morter de calç, sense material ceràmic associat, poc compacte i amb 0,20 m de potència

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	07
Cobert per	05
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	
Es lliura	01,02, 22
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Estrat de rebliment	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
7	Cala 1	Estructura

DESCRIPCIÓ
Paviment contemporani de maons grisos de 14 x 24 cm lligats amb morter de calç i disposades en pla a junt seguit.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	08
Cobert per	06
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	01,02, 22
Se li recolza	
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Nivell de circulació	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
8	Cala 1	Estrat

DESCRIPCIÓ
Estrat de morter de calç amb una potència de 0,11 m

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	09
Cobert per	07
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	
Es lliura	01,02, 22
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Estrat de nivellament	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
9	Cala 1	Estructura

DESCRIPCIÓ
Paviment contemporani de maons taronjesde 14 x 26 cm lligats amb morter de calç i disposades en pla a junt seguit.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	10, 15, 16, 17
Cobert per	08
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	01,02, 22
Se li recolza	
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Nivell de circulació	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS
Podria ser el nivell de circulació original de 1901

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
10	Cala 1	Estrat

DESCRIPCIÓ
Estrat sorrenc de color blanquinós, sense material ceràmic associat, homogeni i poc compacte amb una potència de 0,85 m

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	11,12, 13
Cobert per	09
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	
Es lliura	02,14, 22
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Estrat de rebliment	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
11	Cala 1	Estrat

DESCRIPCIÓ
Estrat sorrenc de color groc, sense material ceràmic associat, homogeni i poc compacte amb una potència documentada de 0,50 m

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	10
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	13, 16
Recolza en	
Se li recolza	
Es lliura	14
Se li lliura	15
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Estrat de rebliment	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
12	Cala 1	Estrat

DESCRIPCIÓ
Estrat d'argila amb una barreja de maons, pedres i morter de calç de color gris, i una potència de 0,2 m.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	10
Farceix	13
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	02, 14
Se li recolza	
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Estructura de funció indeterminada	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
13	Cala 1	Negativa

DESCRIPCIÓ
Retall de planta indeterminada, dispostat d'est a oest amb una longitud de 0,60 m, una amplada de 0,35 m i una fondària documentada de 0,50 m.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	10
Farceix	
Farcit per	12
Talla	11
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Rasa de construcció	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
14	Cala 1	Estructura

DESCRIPCIÓ
Estructura de planta rectangular en orientació sud nord feta de pedres desbastades de mida mitjana disposades a junt seguit i lligades amb morter de calç.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	01, 12
Es lliura	
Se li lliura	10, 11
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Mur	
Cronologia	S. XVIII
Criteris datació	Estratigràfica

OBSERVACIONS
Podria ser el mur original de mitjans del segle X.VIII. Amb la reforma realitzada al 1901 s'utilitza aquest mur com a fonamentació de les noves parets de maons aixecades en aquest any.

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
15	Cala 2	Estructura

DESCRIPCIÓ
Estructura de planta rectangular en orientació sud nord feta de pedres desbastades de mida mitjana disposades a junt seguit i lligades amb morter de calç, amb una amplada de 0,60 m, una longitud documentada de 1,40 m i una fondària documentada de 0,40 m.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	09
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	16
Se li recolza	22
Es lliura	
Se li lliura	17
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Mur	
Cronologia	S. XVIII
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS
Podria ser el mur mitjaner de l'edifici original de la primera meitat del segle XVIII

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
16	Cala 2	Negativa

DESCRIPCIÓ
Retall de planta rectangular en orientació sud nord amb una longitud de 1,40 m, una amplada de 0,60 m i una fondària documentada de 0,60 m

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	09
Farceix	
Farcit per	
Talla	11
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	15
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Rasa de construcció	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
17	Cala 2	Estrat

DESCRIPCIÓ
Estrat heterogeni, amb restes de material constructiu, pedres, morter de calç, sense material ceràmic associat, poc compacte i amb 0,40 m de potència documentada

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	20
Cobert per	09
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	
Es lliura	15
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Estrat de rebliment	
Cronologia	Contemporània
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS
Podria ser UE 06

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
18	Cala 3	Estructura

DESCRIPCIÓ
Estructura de 0,40 m d'ample i 3, 40 m d'alçada fet de totxos lligats amb ciment ràpid

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	19
Se li recolza	3, 5
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Pilar actual	
Cronologia	1941
Criteris datació	Documental

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
19	Cala 3	Estructura

DESCRIPCIÓ
Estructura de planta rectangular en orientació sud nord feta de formigó amb una fondària de 0,65 m

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	5
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	21
Recolza en	
Se li recolza	18
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Fonamentació del pilar UE 18	
Cronologia	1941
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
20	Cala 3	Estructura

DESCRIPCIÓ
Estructura tubular de ferro de 0, 45 m de diàmetre en orientació nordest-sudoest i amb pendent descendent cap al sud (interior)

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	17
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	21
Se li recolza	
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Canalització	
Cronologia	Posterior 1941
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
21	Cala 3	Negativa

DESCRIPCIÓ
Retall de planta rectangular en orientació nordest-sudoest i amb pendent descendent cap al sud (interior) amb una potència documentada de 0,45 m

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	
Farceix	
Farcit per	
Talla	19
Tallat per	
Recolza en	
Se li recolza	20
Es lliura	
Se li lliura	
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Rasa de construcció	
Cronologia	Posterior 1941
Criteris datació	Estratigràfic

OBSERVACIONS

FITXA UNITAT ESTRATIGRÀFICA (UE)

IDENTIFICACIÓ		
Població / Municipi / Comarca	Lloc / Jaciment	Codi
Barcelona	C. Ginebra, 24	111/21
UE	Zona / Sector / Àmbit	Definició
22	Cala 2	Estructura

DESCRIPCIÓ
Mur disposat d'est a oest, bastit de maons a trencajunt lligats amb morter de calç.

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES	
Igual a	
Cobreix	
Cobert per	
Farceix	
Farcit per	
Talla	
Tallat per	
Recolza en	15
Se li recolza	01, 03, 05, 07, 09
Es lliura	
Se li lliura	6, 8, 10
Solidari de	

INTERPRETACIÓ	
Mur mitger	
Cronologia	1941
Criteris datació	Estratigràfic / Bibliogràfic

OBSERVACIONS

Intervenció arqueològica

C. de Ginebra, 24/ c. de l'Atlàntida 1-3/ c. de Sant Josep 2-4

(codi: 111/21)

Barcelona, el Barcelonès

ANNEX 4. DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

Llegenda

Àrea intervinguda

Lloc de la Intervenció

Intervenció arqueològica al carrer de Ginebra, 24 / carrer de l'Atlàntida, 1-3 / carrer de Sant Josep, 2-4. Districte de Ciutat Vella (Barcelona, el Barcelonès)

Codi: 111/21

Promoció i Financament

BIM SA

Direcció Arqueològica

Núria Cabañas Anguita

Títol del Plànol

Situació

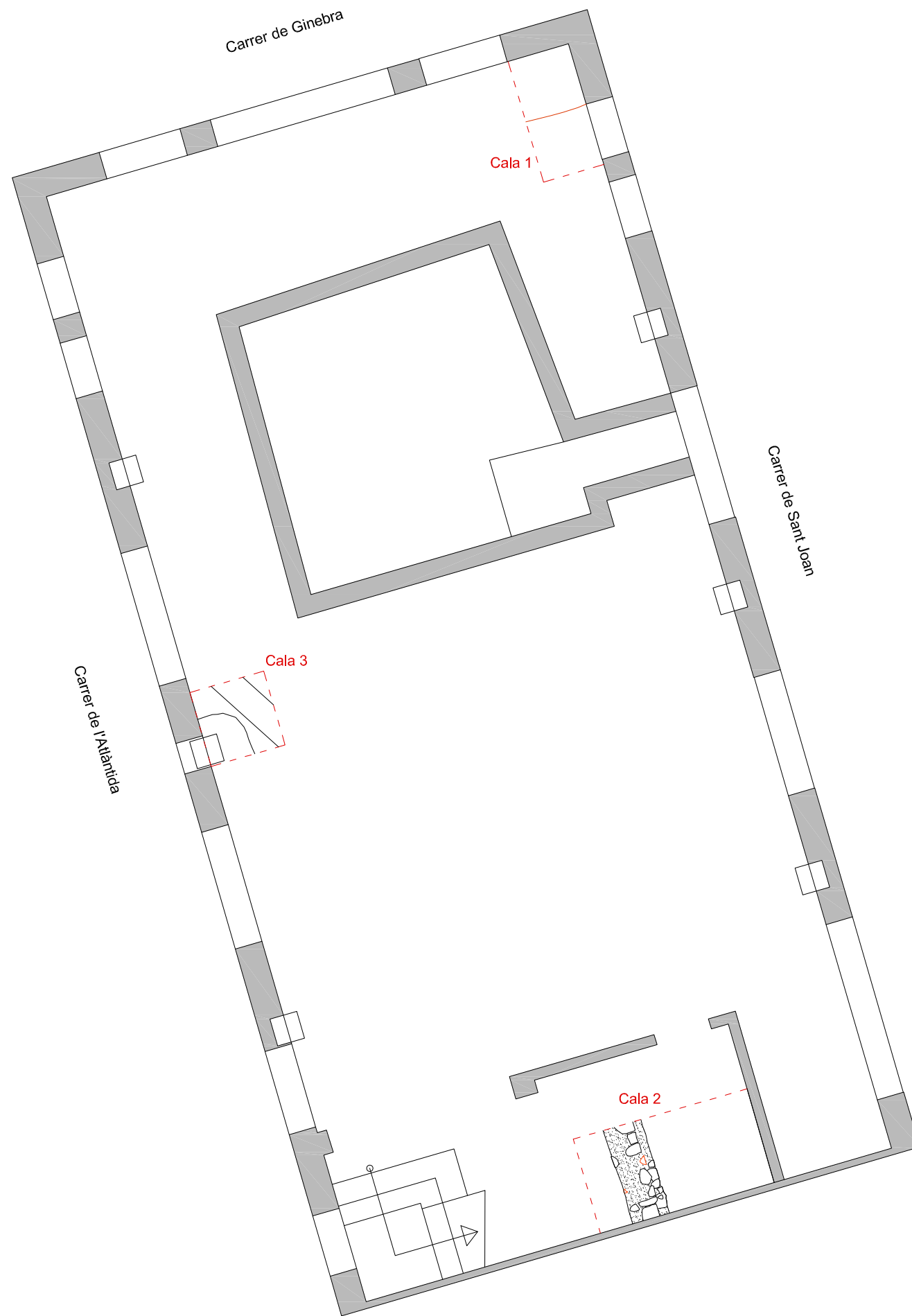
Escala Núm. plànol

A3 1:2000 **1**

Sistema de referenciació geogràfica: UTM Zona 31Hemisferi Nord amb Datum ETRS89

Data Full

Desembre 2021 1 de 1

Llegenda

- - - Límits cales
- Contorn estructura
- Pedres
- Material construït
- Morter de calç
- Retall

Lloc de la Intervenció

Intervenció arqueològica al carrer de Ginebra, 24 / carrer de l'Atlàntida, 1-3 / carrer de Sant Josep, 2-4. Districte de Ciutat Vella (Barcelona, el Barcelonès)

Codi: 111/21

Promoció i Finançament

BIM SA

Direcció Arqueològica

Núria Cabañas Anguita

Títol del Plànol

Ubicació de les cales

Escala
A3 1:75

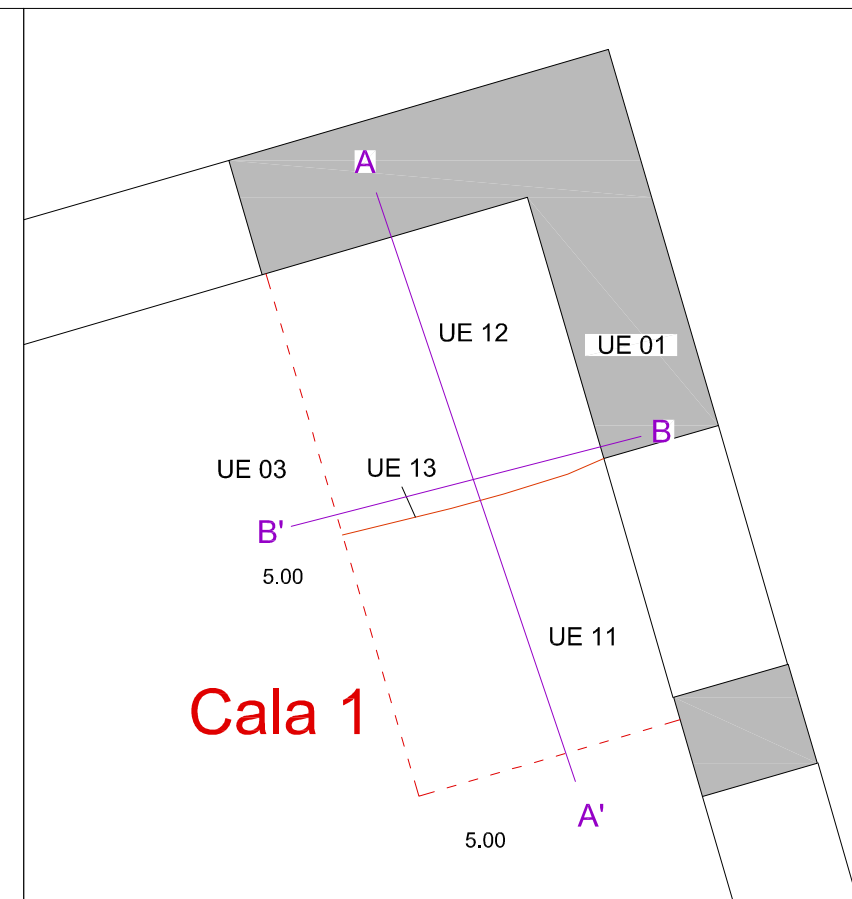
Sistema de referenciació geogràfica:
UTM Zona 31Hemisferi Nord amb Datum ETRS89

Núm. plànol

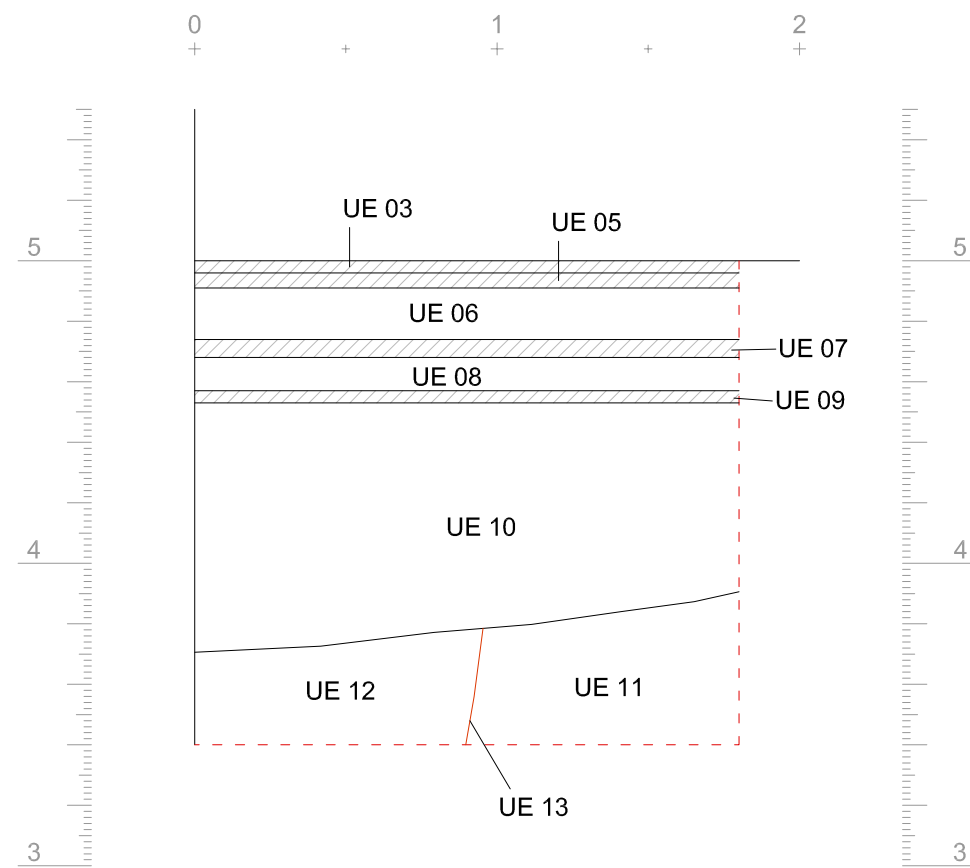
2

Data
Desembre 2021

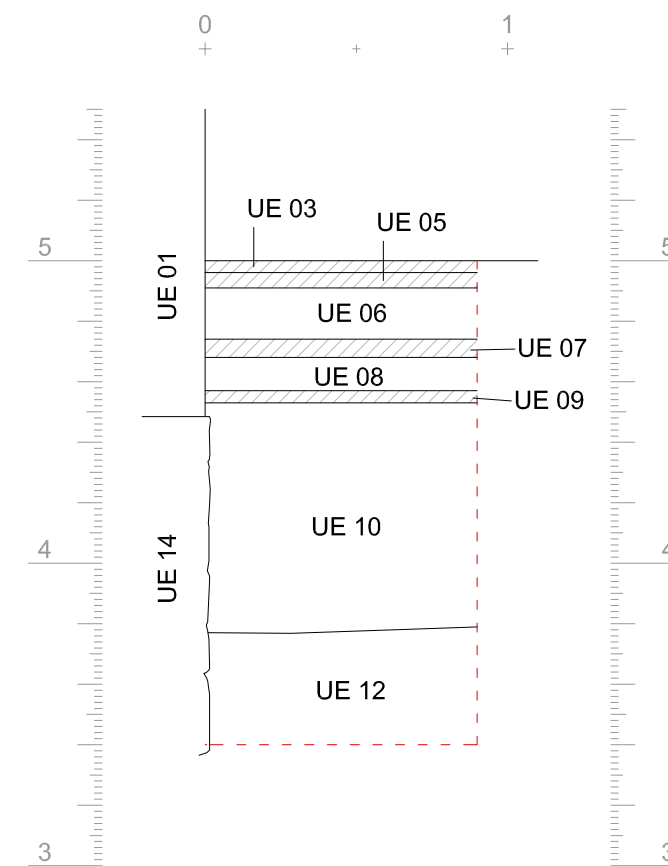
Foll
1 de 1

Secció A-A'

Secció B-B'

Llegenda

- - - Límits cales
- Contorn estructura
- Pedres
- Material constructiu
- Morter de calç
- Retall

Lloc de la Intervenció

Intervenció arqueològica al carrer de Ginebra, 24 / carrer de l'Atlàntida, 1-3 / carrer de Sant Josep, 2-4. Districte de Ciutat Vella (Barcelona, el Barcelonès)

Codi: 111/21

Promoció i Finançament

BIM SA

Direcció Arqueològica

Núria Cabañas Anguita

Títol del Plànol

Planta i secció de les cales

Escala Núm. plànol

A3 1:25

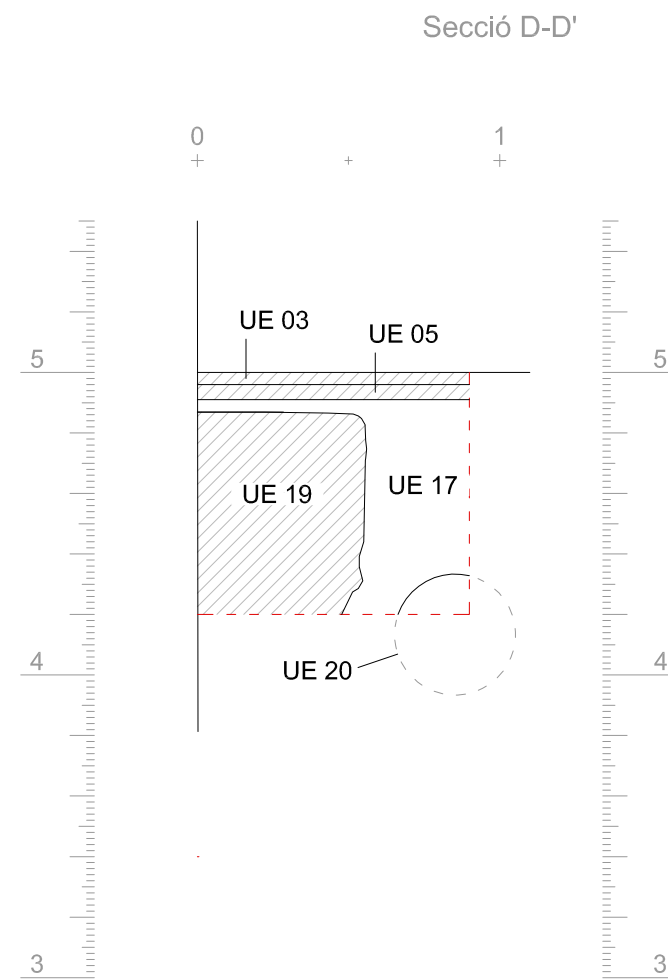
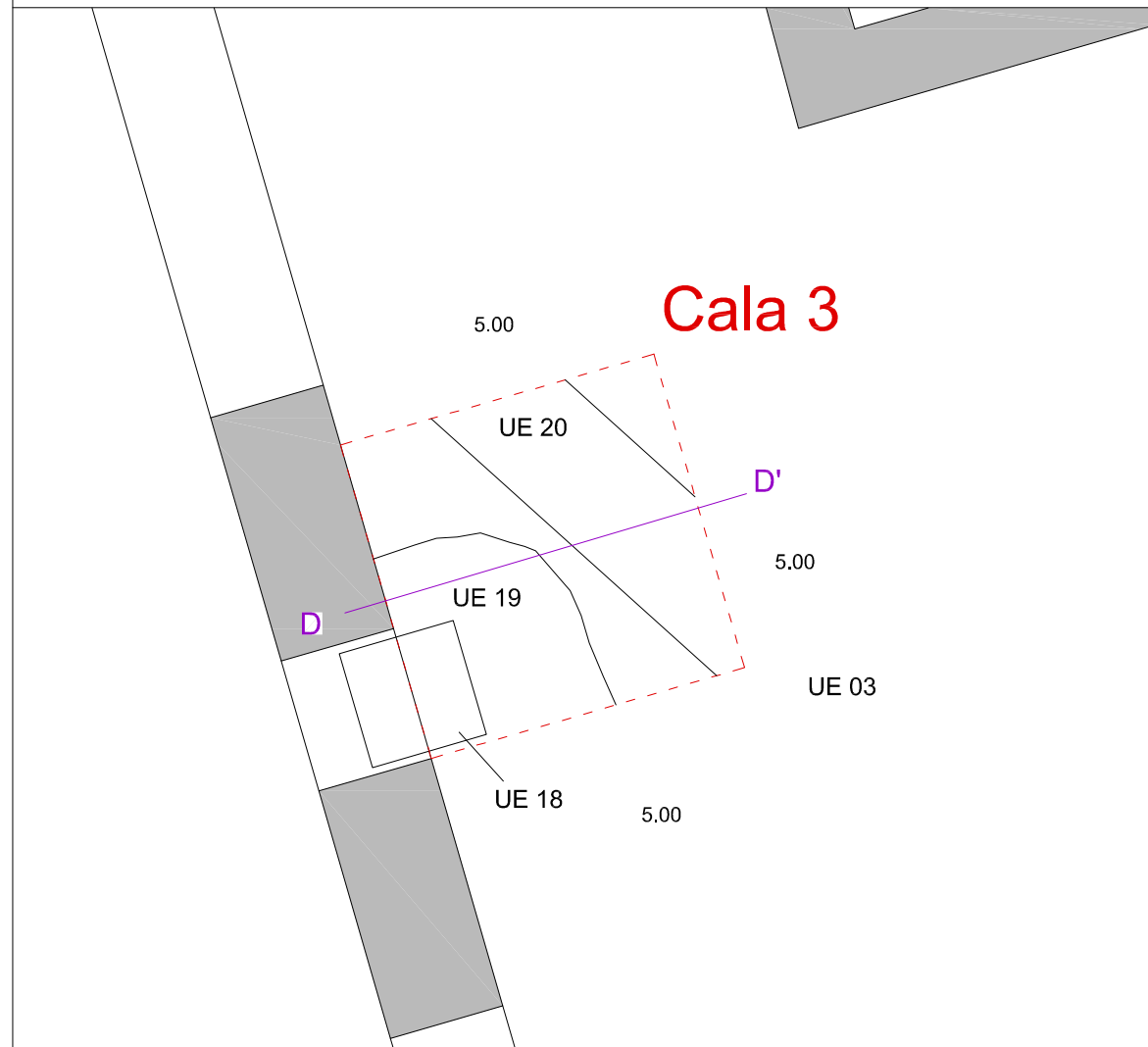
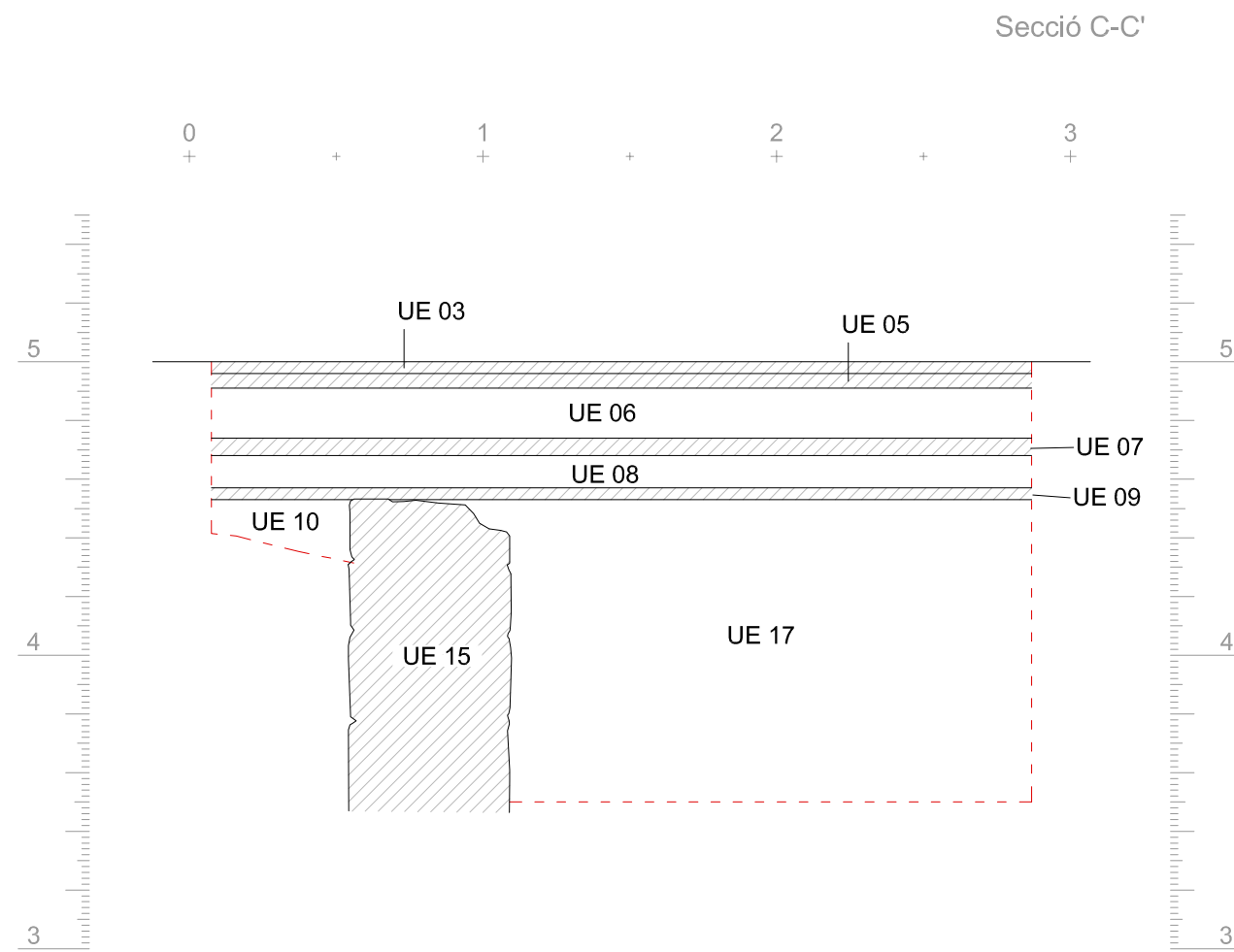
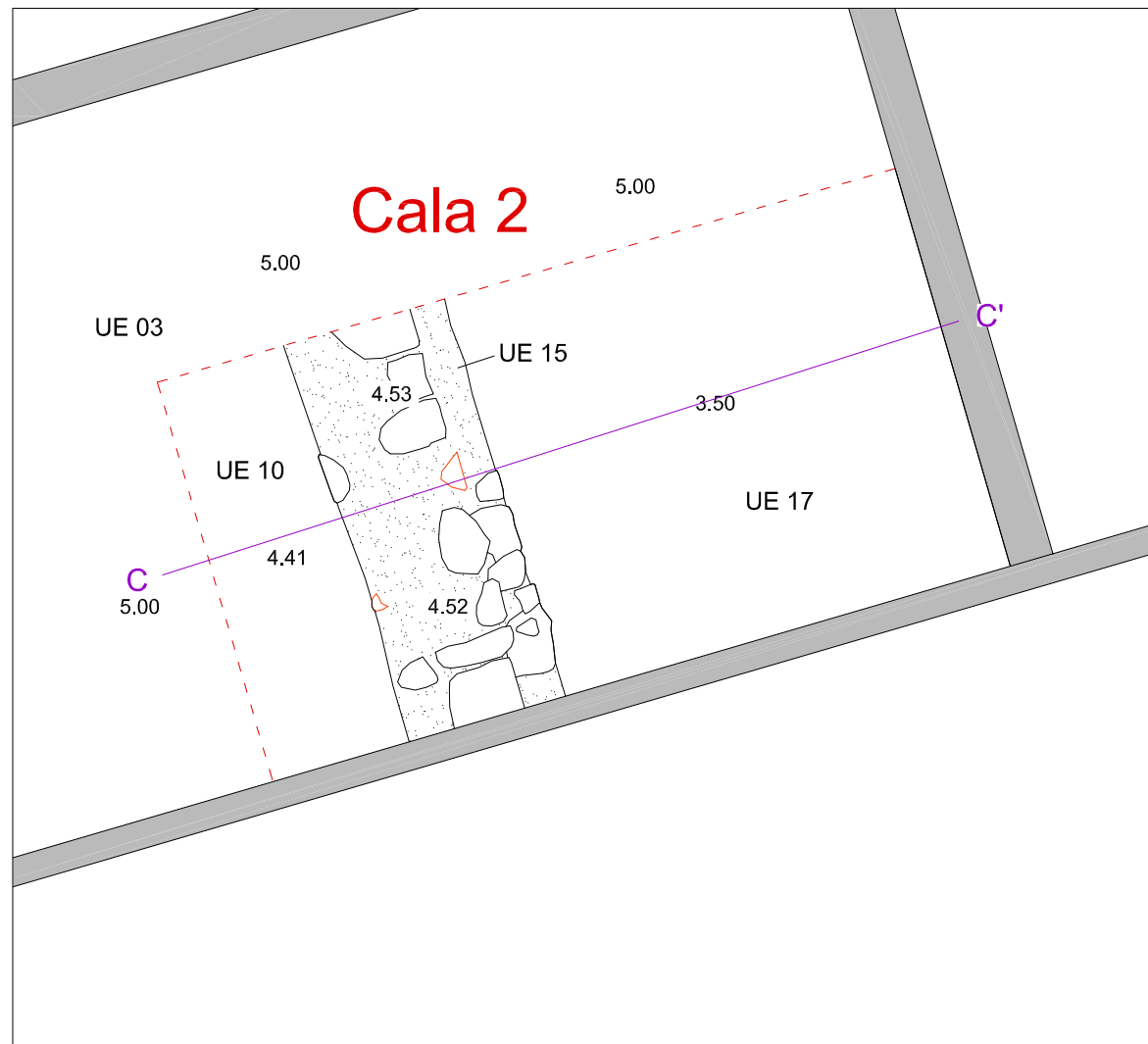
3

Sistema de referenciació geogràfica:
UTM Zona 31Hemisferi Nord amb Datum ETRS89

Data Full

Desembre 2021

1 de 2

Llegenda

- - - Límits cales
- Contorn estructura
- Pedres
- Material constructiu
- Morter de calç
- Retall

Lloc de la Intervenció

Intervenció arqueològica al carrer de Ginebra, 24 / carrer de l'Atlàntida, 1-3 / carrer de Sant Josep, 2-4. Districte de Ciutat Vella (Barcelona, el Barcelonès)

Codi: 111/21

Promoció i Financament

BIM SA

Direcció Arqueològica

Núria Cabañas Anguita

Títol del Plànol

Planta i secció de les cales

Escala Núm. plànol

A3 1:25 **3**

Sistema de referenciació geogràfica:
UTM Zona 31Hemisferi Nord amb Datum ETRS89

Data Full

Desembre 2021 2 de 2